

Ndexe nikukoo ñayívi na ena'a xiin

Cómo fue creado el mundo
hace mucho tiempo

Génesis 1-5

Mixteco de Santa Lucía Monteverde

Borrador
Noviembre de 2009
10 ejemplares
mdv

Sukuan nikukoo ñayívi

1 ¹ Tunde niyo ni ti'lu ore nikeje niskukoo
 Yaa-Ndioxi nuu sukun jiin nuu ñu'u. ² De
 ñu'u kuenda nisakanuu, tunde niyo ni ti'lu nuu
 ñu'u. De mani maa ndute niyo, de nii ka'nu kaa
 nee siki ndute, de Tachi-ii-Yaa-Ndioxi kanda
 nuu ndute.

³ Yukuan nade nika'an Yaa-Ndioxi:
 —iNa koo je tnuu!

De niyo je nitnuu. ⁴ De nito-ya je va'a xiin
 kuu je nitnuu, de nisasiin-ya je nitnuu jiin je kaa
 nee. ⁵ De je nitnuu niskunani-ya “nduu” de je kaa
 nee niskunani-ya “ekua”. De ekuaini de nikundijin:
 nikuu kivi in.

⁶ Yukuan nade nikachi Yaa Ndioxi:
 —Na kusiin ndute.

⁷ De ninune-ya nde nuu kaa sukun, de ndute
 nikusiin nisa'a-ya. Sava ndute nikendoo siki nuu
 kaa sukun de sava ka ndute nikendoo chiji nuu
 kaa sukun. De sukuan nikuu. ⁸ De nuu ninune
 Yaa-Ndioxi niskunani-ya “nuu sukun”. De ekuaini
 de nikundijin: nikuu kivi uu.

⁹ Yukuan nade nikachi Yaa-Ndioxi:
 —Na kututu ndi'i ndute je nikendoo chiji nuu
 sukun nava in ni nuu ku'un, nava na ndayi je ichi.
 De sukuan nikuu. ¹⁰ De je ichi niskunani-ya
 “ñu'u” de nuu nikututu ndute niskunani-ya “ndute
 nii ka'nu xiin.” De nito-ya je va'a kuu nduvii.

¹¹ De nikachi Yaa-Ndioxi:

—Na koo nuu ñu'u ndí'i yuku kuii: yuku je kua'a ndoko jiin yutnu je kua'a ndí'i titivixi jiin yiti.

De sukuan nikuu. ¹² De nuu ñu'u nikaka'ndí kuva iyo yuku kuii, yuku je kaje'e ndoko jiin yutnu je kaje'e titivixi jiin yiti. De nito-ya je va'a kuu nduvii. ¹³ De ekuaini de nikundijin: nikuu kívi uni.

¹⁴⁻¹⁵ Yukuan nadé nikachi Yaa Ndioxi:

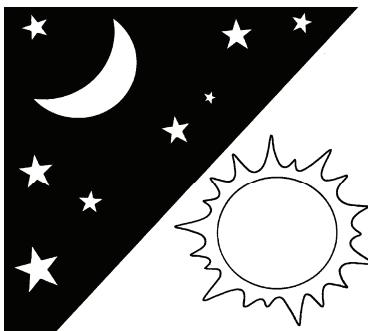
—Na koo je tnuu je kuiñi nuu sukun nava tnuu nuu ñu'u, de sasiin nduu jiin ekua de stnee kívi, kuiya jiin taká kívi kanuu.

De sukuan nikuu. ¹⁶ De nisa'a-ya uu tna je tnuu: in je kaa ka'nu de in je kaa chala. De je kaa ka'nu tnuu nduu de je kaa chala tnuu ekua. De sini nisa'a-ya kue'e xiin tiñu.

¹⁷ De nitnaa-ya nunduu je katnuu nde nuu sukun xiin kaa, nava tnuu nde nuu ñu'u ¹⁸ nduu jiin ekua, de nava sasiin je nitnuu jiin je kaa nee. De nito-ya je va'a kuu nduvii. ¹⁹ De ekuaini de nikundijin: nikuu kívi kuun.

²⁰ Yukuan nadé nikachi Yaa Ndioxi:

—Na ta'u nuu ndute siin siin kití kuteku, de na koo kití je iyo tnuu ndijin je kaka-dí nuu sukun sikí ñu'u.

© 1998 Standard Publishing. Used with permission.

De sukuan nikuu. ²¹ Yukuan nade nisa'a-ya
 ndi'i kiti je iteku nuu ndute natu kiti na'nu xiin
 ka je iin nuu ndute ñii ka'nu xiin, jiin ndi'i kiti
 je kata'u nuu
 ndute de ndee
 yukuau jiin ndi'i
 kiti je iyo tnuu
 ndijin. De nito-ya
 je va'a kuu nduvii.

²² De nisa'ii
 Yaa-Ndioxi ndi'i
 kiti je nisa'a-ya
 jiin tnu'u ya'a:

—Na koo
 kue'e xiin se'e-lo
 na-lo je na chitu
 nuu ndute ñii
 ka'nu xiin, de
 sini nuu ñu'u na koo kue'e xiin ka kiti je iyo
 tnuu ndijin.

²³ De ekuaini de nikundijin nikuu kivi u'un.

²⁴ De nikachi Yaa-Ndioxi:

—Nuu ñu'u na koo ndinuu kiti je kuteku:
 kiti je kundito-yo, jiin kiti yuku, jiin kiti je kañuu
 maa nuu ñu'u, jiin kiti je ndi'i xiin kaa je keka
 nuu ñu'u.

De sukuan nikuu. ²⁵ De sukuan nisa'a-ya
 ndinuu kiti je iteku. De nito-ya je va'a
 kuu nduvii.

²⁶ Yukuan nade nikachi Yaa-Ndioxi:

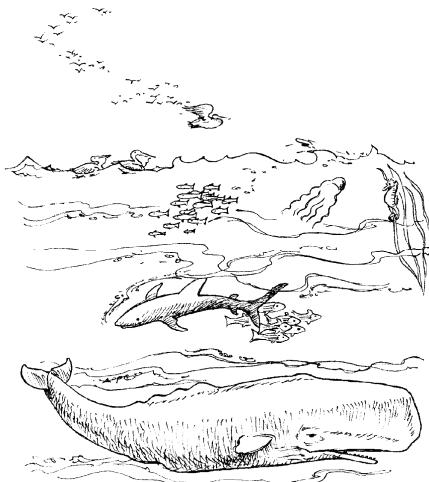
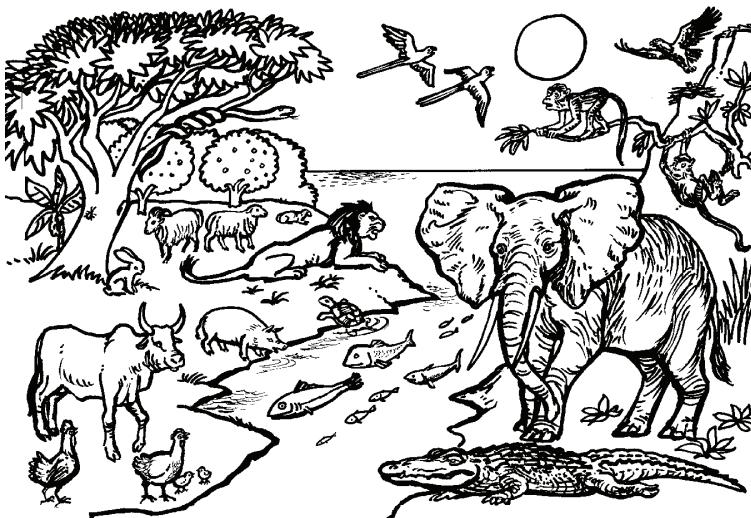

Illustration by Alice Paschal.

—Nasa'a-yo ñayiví^a je kuu de ndaku natu kaa maa-yo kuu. De ta'u tiñu-de nuu chaka je iin nuu ndute ñii ka'nu xiin, jiin kití je iyo tnuu ndijin nuu sukun, jiin kití je kundito-yo, jiin kití yuku je iyo nuu ñu'u, jiin kití je kañuu maa nuu ñu'u, jiin kití ndi'i xiin kaa je keka nuu ñu'u.

Copyright © Global Recordings Network. Used with permission.

²⁷ Ore nisa'a Yaa-Ndioxí ñayiví, nisa'a-ya je nindaku natu kaa maa-ya kaa, jeyíi de jesí'i. ²⁸ De nisa'ií Yaa-Ndioxí maa-de na-de jiin tnu'u ya'a:

—Na koo kue'e xiin se'e-lo na-lo je nachitu nuu ñu'u ñayiví de maa-lo na-lo kuu je ta'u tiñu jiin-i na-i nuu nií ka'nu ñu'u. Sini lo'o na-lo kuu je ta'u tiñu nuu chaka je iin nuu ndute ñii ka'nu xiin, jiin kití je iyo tnuu ndijin nuu sukun, jiin kití je

^a “Adan” niskunani Yaa-Ndioxí tee je nisa'a-ya xi'na je kuni kachi “tee” si “ñayiví” nuu yu'u hebreo.

kañuu maa nuu ñu'u jiin kití ndi'i xiin kaa je keka nuu ñu'u.

²⁹ Yukuan nade nikachi-ya jiin-de na-de:

—Vitna na nakua'a-li nuu-lo na-lo kuva iyo yukú kuii je kua'a ndoko nuu ñu'u, jiin kuva iyo yutnu je kua'a titivixi jiin yiti je kuu kaji-lo na-lo.
³⁰ De sini kua'a-li yukú kuii nuu ndinuu kití iteku: nuu kití yuku, kití je iyo tnuu ndijin nuu sukun, jiin kití je kañuu maa nuu ñu'u jiin kití ndi'i xiin kaa je keka nuu ñu'u je kuu kaji-dí na-dí.

De sukuan nikuu. ³¹ De nito-ya je va'a xiin kuu nduvii. De ekuaini de nikundijin: nikuu kivi iñu.

2 ¹ Sukuan nistí'i Yaa-Ndioxi nuu sukun jiin nuu ñu'u jiin ndi'i je iyo. ² De kivi ujia nistí'i-ya tiñu je nisa'a-ya de nindutatu-ya. ³ Yukuan nade kivi ujia nikuu kivi je nisa'ii-ya de kivi yukan nichiñu'u-ya chi nikuu kivi je nindutatu-ya kuva iyo tiñu je nisa'a-ya.

⁴ Sukuan niskukoo Yaa-Ndioxi nií ka'nu je iyo nuu sukun jiin nuu ñu'u.

Nisa'a Yaa-Ndioxi in tee nuu nisatu'va-ya nuu nikunani Edén

Ore nisa'a Yavé^b Yaa-Ndioxi nuu sukun jiin nuu ñu'u ⁵ natuu koo ni in yutnu jiin ni in yuku, chi Yavé Yaa-Ndioxi natuu skuun-ya sau siki ñu'u,

^b “Yavé” kuu sivi maa Yaa-Ndioxi kuenda ñayivi hebreo.

jiin natuu koo ni in ñayiví je satiñu nuu ñu'u.⁶ O chiji ñu'u nikane yoko de ninduu yuyu de nistaji nií ka'nu nuu ñu'u.

⁷ Yukuan nade Yavé Yaa-Ndioxi jiin ñu'u nisa'a-ya in tee de nitivi-ya istni-de de nisteku-ya-de. Sukuan nikuu je ninduu-de in tee je teku.

⁸ Yukuan nade nisatu'va Yavé Yaa-Ndioxi in nuu kaa va'a je inde nde ichi nuu kane nikandii je niskunani Edén. De yukuan nistoo-ya tee je nisa'a-ya.⁹ De yukuan niskue'nu-ya ndinuu yutnu je luu xiin inda je kua'a titivixi je va'a je kuu kaji-yo. De sasava nuu nisatu'va-ya nijeni-ya in yutnu je sa'a je kuteku-yo, de sini nijeni-ya in yutnu je sa'a je ini-yo na'u kuu je va'a si je ndeva'a.

¹⁰ De nuu niskunani Edén nikane ndute je ninduu yuu nuu ika ndute de neté nuu nisatu'va-ya. De nde yukuan nikanduu kuun yuu nuu ika ndute de ndí kuun yuu ya'a iyo sivi.¹¹ Je in yuu nuu ika ndute nikunani Pisón je kuyava nií ka'nu ñu'u Havilá nuu iyo kaa je nani "oro,"^c ¹² de kaa ya'a je iyo nuu ñu'u yukuan je va'a xiin kuu. De sini yukuan iyo yutnu je je'e suje je ndu'u je'en, de iyo yuu je ndava je luu xiin ka je nani ónice.¹³ Yuu nuu ika ndute uu nikunani Guihón, de kuyava nií ka'nu nuu ñu'u je nani Cus.¹⁴ Yuu nuu ika ndute uni n ikuu yuu Tigris, de yuu ya'a kuu je ya'a nuu inde ñu'u je nani Asiria. De yuu nuu ika ndute kuun nikuu Éufrates.^d

^c "Oro" kuu in kaa je nde ya'u xiin ka.

^d Yuu nuu ika ndute Tigris de yuu Éufrates kakuu yuu na'nú xiin ka de inde nuu ñu'u Mesopotamia. De natuu ini-yo ande maa kua'an yuu je nani Pisón jiin Guihón.

¹⁵ Ore nijesia'a Yavé Yaa-Ndioxi tee je nisa'a-ya
nuu nani Edén nuu nisatu'va-ya je satiñu-de de
kundito-de, ¹⁶ nita'u tiñu Yavé Yaa-Ndioxi nuu-de,
achi-ya:

—Kuu kaji-lo ndí'i titivixi je iin nuu ndí'i
yutnu ya'a, ¹⁷ o tuu iyo-lo je kaji-lo ni ti'lu titivixi
yutnu je sa'a je ini-yo na'u kuu je va'a si je ndeva'a
chi nuu kaji-lo koku'un ini-lo je kuu-lo.

¹⁸ Yukuan nadé Yavé Yaa-Ndioxi nikachi-ya:

—Tuu va'a kuu je kunde mañu'u tee ya'a. Na
sa'a-li in je kuu nduu jiin-de de chindei-de je kuu
natu kaa maa-de.

¹⁹ Yukuan nadé Yavé Yaa-Ndioxi nisa'a-ya jiin
ñu'u ndí'i kití je iyo nuu ñu'u, jiin ndí'i kití je iyo
tnuu ndijin je kaka nuu sukun de nijesia'a-ya-dí
na-dí nuu tee ya'a nava nanduku-de sivi-dí ndexe
kunani in in-dí na-dí.

²⁰ De maa-de
ninanduku-de sivi
ndí'i kití je kundito-yo,
jiin ndí'i kití je iyo
tnuu ndijin je keka
nuu sukun, jiin ndí'i
kití yuku. De sivi je
nije'e-de nuu-dí
nikendoo jiin-dí na-dí.
O ni in kití ya'a na-dí,
tuu nikuu ketna'a
jiin-de. ²¹ Yukuan nadé
Yavé Yaa-Ndioxi
niskusu naa xiin-ya-de.

Illustration by Alice Paschal

De nuu kixi-de, nitava-ya in yiki ika-de, de ninakasi tuku-ya jiin kuñu maa-de.²² De nisa'a Yavé Yaa-Ndioxi in ña'a jiin yiki ika-de je nitava-ya ika-de de nijesia'a-ya maa-ña nuu-de.²³ De maa-de ore nito-de-ña nikachi-de:

—Ya'a kuu ndije yiki-li de kuñu-li de skunani-li-ña “ña'a” chi Yaa-Ndioxi nitava-ya-ña ika in tee.

²⁴ Yukuan je tee stoo-de tata-de jiin nana-de nava kunde-de jiin ñasi'i-de. De nunduu-de na-de nduu-de kuva in ñayivi na. ²⁵ De tee ya'a jiin ñasi'i-de inda ndii-de na-de, o nunduu-de na-de tuu nikakukanu-de je kenda ndii-de na-de sukuan.

Tuu nikakandijen Adán jiin Eva nuu Yaa-Ndioxi

3 ¹ De koo u kuu kití je maña xiin ka-dí nuu ndí'i kití yuku je nisa'a Yavé Yaa-Ndioxi. Yukuan nade nikatnu'u-dí ña'a u:

Illustration by Alice Paschal

—iA jendaa kuu je nita'u tiñu Yaa-Ndioxi nuu-lo na-lo je tuu iyo-lo je kaji-lo na-lo ni in titivixi je iin nuu ndí'i yutnu je iyo nuu Edén a?

² De maa-ña nikachi-ña jiin-di:

—Kuu kaji-li na-li ndinuu titivixi je iin nuu yutnu ya'a,³ o tuu

kuu kaji-li na-li titivixi yutnu je inde sasava nuu
 Edén a. Nikachi Yaa-Ndioxi je ni tuu iyo-li je
 ke'i-li na-li de kaji-li na-li titivixi yutnu yukuan
 chi nuu sa'a-li na-li de kuu-li na-li.

⁴ O koo u nikachi-dí jiin-ña:

—Suvi jendaa kuu. Tuu kuu-lo na-lo. ⁵ Chi
 Yaa-Ndioxi ini va'a-ya je maa-lo na-lo, nuu kaji-lo
 na-lo titivixi yutnu yukuan, kundaa ini-lo na-lo
 na'u kuu je va'a si je ndeva'a, de yukuan kuu-lo
 na-lo kuva kaa maa Yaa-Ndioxi.

⁶ De maa-ña nito-ña
 je luu xiin ka titivixi
 yutnu yukuan, je ndu'u
 xiin ito je nikuu ini-ña
 kaji-ña, de sini sukuan
 nikuu xiin ini-ña kukaji
 va'a ka ini-ña. Yukuan
 nade nitaxin-ña titivixi
 yutnu yukuan, de neji-ña.
 De sini nije'e-ña titivixi
 yukuan nuu yiñ-ña, de
 maa-de neji-de sini. ⁷ Ore yukuan nikakundaa
 ini-de na-de de niketo-de je keyindii-de na-de.
 Yukuan nade nikaku-de na-de ndanduchi xe'en
 de nikesi-de na-de siki-de.

⁸ De maa-de jiin maa-ña nikeni-de na-de je
 Yavé Yaa-Ndioxi ika-ya nuu Edén ore kuanduvijin
 je kuaini u. De nikeno-de na-de nikakusa'yi-de nuu
 Yavé Yaa-Ndioxi tuku yutnu je iin nuu Edén. ⁹ O
 Yavé Yaa-Ndioxi nikana-ya xini-de de nikachi-ya:

—¿Ande maa inde-lo?

Illustration by Alice Peschel

¹⁰ De maa-de nikachi-de jiin-ya:

—Nini-na je ika-ni nuu Edén a de niyu'u-na.
De yukuan je nikusa'yi-na chi yindii-na.

¹¹ Yukuan nade Yaa-Ndioxi nikatnu'u-ya-de:

—¿Ndexe nini-lo je yindii-lo?, si ¿neji-lo
titivixi yutnu je nikachi-li je tuu kuu kaji-lo no?

¹² De maa-de nikachi-de jiin-ya:

—Ña'a je nije'e-ni je kuu nduu jiin-na,
nije'e-ña titivixi yutnu yukuan nuu-na de maa-na
neji-na.

¹³ Yukuan nade Yavé Yaa-Ndioxi nikatnu'u-ya
maa-ña jiin-ya:

—¿Naje nuu nisa'a-lo sukuan?

De maa-ña nikachi-ña:

—Tuu chi koo nista'u-di saña, yukuan je
neji-na titivixi yukuan.

¹⁴ Yukuan nade Yavé Yaa-Ndioxi nikachi-ya
jiin koo:

—Iyo-lo je chunaa-lo je nisa'a-lo sukuan, je
ni in kití iin ya'a tuu chunaa-di sukuan. De vitna
nade maa-lo ñuu-lo chiji-lo nuu ñu'u de kaji-lo
ñu'u nii kani kivi. ¹⁵ De sa'a-li je maa-lo jiin
maa-ña koto u'u tna'a-lo na-lo, de sini ndi'i se'e
se'e chani maa-lo jiin ndi'i se'e se'e chani maa-ña
koto u'u tna'a-i na-i sini. De se'e se'e chani maa-ña
kueñu-i xini-lo, de maa-lo kayi'i-lo xusiyi-i^e.

^e Iyo tee je kaskua'a tutu ii Yaa-Ndioxi je kakachi-de, natu ka'an
ya'a siki se'e se'e chani maa-ña je kuu siki Cristo, nuu katna'a-ya
jiin Jeu'u de jiin ndexe kundei-ya nuu kua'an ka.

¹⁶ Yukuan nade nikachi-ya jiin maa-ña:

—Ore ku'un se'e-lo sto'o-li maa-lo de sini ore skaku-lo se'e-lo etu xiin-lo de kaku-i. De suni kundo'o xiin-lo, kuni-lo kunde-lo jiin-de de maa-de kuu je staku nuu-lo.

¹⁷ Yukuan nade nikachi Yaa-Ndioxi jiin maa-de sini:

—De maa-lo je netnu'u-lo je nika'an ñasi'i-lo jiin-lo de neji-lo titivixi yutnu je nita'u tiñu-li nuu-lo je tuu iyo-lo je kaji-lo, de je siki-lo'o de kundo'o xiin ñu'u je nisa'a-lo sukuan. Vitna nade iyo-lo je satiñu xiin-lo nuu ñu'u nava ni'i-lo je kaji-lo nii kani kivi kuteku-lo. ¹⁸ Nuu ñu'u je satiñu-lo kane mani maa iñu jiin yuku je tuu etiñu-yo, de kaji-lo ndi'i yuva jiin nduva je kane nuu ñu'u. ¹⁹ Jiin ka'ni nuu-lo de ni'i-lo je kaji-lo nde kivi je nduu tuku-lo ñu'u je netiñu-li ore nisa'a-li lo'o. Chi jiin ñu'u nisa'a-li lo'o de ñu'u nduu tuku-lo.

²⁰ De maa tee ya'a je nani Adán, niskunani-de ñasi'i-de “Eva”^f, chi maa-ña kuu nana nuu ndi'i ñayivi je iteku nde vitna. ²¹ Yukuan nade Yavé Yaa-Ndioxi nisa'a-ya sa'ma jiin nii kití de nije'e-ya nuu-de na-de je ku'un-de.

²² De nikachi Yaa-Ndioxi jiin maa-ya:

—Vitna nade tee ya'a ninduu-de ndexe maa-yo na-yo, chi ini-de na'u kuu je va'a si je ndeva'a. De tuu kuu kua'a-yo je kiki'in-de titivixi yutnu je sa'a je kuteku-yo, chi nade kaji-de de kuteku-de nii kani kivi.

^f Nuu yu'u hebreo sivi “Eva” jiin tnu'u je kuni kachi “je teku” ketna'a de tuu in ni kuu.

²³ Yukuan nade
Yavé Yaa-Ndioxi
nikene'e-ya-de na-de
nuu Edén nava
satiñu-de na-de nuu
ñu'u je netiñu-ya ore
nisa'a-ya maa-de.

²⁴ Ore nikene'e-ya-de
na-de nuu Edén, ichi
nuu kane nikandii,
nijeni-ya uu tna
ndaje'e-ya je iyo
tnuu ndijin, je nani
“querubines” je kendito. De sini nijeni-ya in
machiti je nani “espada” je kayu kuva ñu'u, de
kuyava de ndito yukuan nava tuu kuu jee ni in
ñayiví nuu ndichi yutnu je sa'a je kuteku-yo nii
kani kivi.

Illustration by Alice Paschal.

Caín jiin ñani-de Abel

4 ¹ Adán nikixi-de jiin ñasi'i-de Eva. De
maa-ña neku'un se'e-ña de niskaku-ña-i
de niskunani-ña-i Caín. De nikachi-ña:

—Yavé Yaa-Ndioxi nije'e-ya in seyii nuu-li.

² Yukuan nade niyo inka seyii-ña je
niskunani-ña Abel, ñani Caín. Abel nikuu tee
je nikundito rii de nita'u-de-dì na-dì. De Caín
nikuu tee je nisatiñu nuu ñu'u. ³ De niya'a kue'e
kuiya, de in kivi Caín nijesia'a-de je kuta'u Yavé
Yaa-Ndioxi je ninaki'in-de nuu tiñu nisa'a-de.

⁴ De sini Abel nijesia'a-de nuu Yavé Yaa-Ndioxi je
kuta'u-ya rii yoko, je va'a xiin ka inda je nikata'u

xi'na nuu-de. De nikusii xiin ini-ya jiin Abel jiin je nije'e-de nikuta'u-ya,⁵ o tuu nikusii ini-ya sukuan jiin Caín jiin je nije'e-de nikuta'u-ya. De yukuan je nikiti xiin ini-de de nde'i xiin ninduu nuu-de.

⁶ Yukuan nade Yavé Yaa-Ndioxi nika'an-ya jiin-de:

—¿Naje nuu kití xiin ini-lo de nde'i xiin
nde'e-lo?⁷ Nuu sa'a-lo je va'a tunde nde'i xiin-lo
sukuan, o nuu tuu sa'a-lo je va'a, de je ndeva'a
nduku kundei jiin-lo, o maa-lo kuu kundei-lo jiin.

⁸ ḫn kivi Caín nikana-de ñani-de de
nikachi-de jiin-de:

—Cho'o nde yuku de kee-yo.

Ore nikajee-de na-de yuku, Caín nitnii-de
ñani-de Abel de nije'ni-de-de.⁹ Yukuan nade Yavé
Yaa-Ndioxi nikatnu'u-ya Caín:

—¿Ande maa inde ñani-lo Abel?

De Caín nikachi-de jiin-ya:

Illustration by Alice Paschal.

—Tuu ini-na.

Va nuu ñani-na jan
ndito-na sino je ini-na
ande maa inde-de.

¹⁰ De nikachi Yavé
Yaa-Ndioxi
jiin-de:

—¿Naje nuu
nisa'a-lo sukuan? Niñi
ñani-lo je neti nuu

ñu'u ka'an jiin-li je nasandoo-li kuechi ya'a.

¹¹ Yukuan je kene'e-li lo'o nuu ñu'u ya'a je nindaji jiin niñi ñani-lo je nije'ni-lo, ni in je taji-lo nuu ñu'u tuu kue'nu. ¹² Suni satiñu ka-lo nuu ñu'u, o tuu va kuu ka tiñu je sa'a-lo yukuan. De yayukuan ni kaka nuu-lo, o tuu kuu jiña in nuu kunde-lo chi ino-lo nuu kuechi je nisa'a-lo jiin ñani-lo.

¹³ De Caín nikachi-de jiin Yavé Yaa-Ndioxí:

—Tuu kuu kundei-na jiin in tundo'o ni'i xiin sukuan. ¹⁴ Vitna nade nikene'e-ni saña nuu ñu'u ya'a nuu ndee-na nu. De nandia nda'u-na je yayukuan ni kaka nuu-na je tuu va kuu koto-ka-na ndijin de ni tuu kuu ndutatu-na sini. De nani ñayivi je naketna'a-na jiin kuu ka'ni-de saña.

¹⁵ O Yavé Yaa-Ndioxí nika'an-ya jiin-de:

—Suu tuu, chi nuu na'u-de ka'ni lo'o sto'o-li-de ujia jino natu ndo'o-lo.

Yukuan nade nitee-ya in tuni tne'e Caín nava nuu na'u in tee je naketna'a jiin-de ini-de je tuu iyo-de je ka'ni-de Caín.

¹⁶ Sukuan nika'an Yavé Yaa-Ndioxí jiin Caín de nikei-de kua'an-de nuu ñu'u nuu nikandatnu'u-de jiin-ya. De nijee-de nde nuu ñu'u nikunani Nod, ichi nuu kane nikandii de yukuan nikendoo-de.

Síki se'e se'e chani Caín

¹⁷ De Caín nikixi-de jiin ñasi'i-de de maa-ña neku'un se'e-ña, de niskaku-ña in seyii je nikunani Henoc. Yukuan nade Caín niskukoo-de in ñuu de niskunani-de Henoc natu nani se'e-de. ¹⁸ Henoc nikuu tata nuu Irad, de Irad nikuu tata nuu

Mehujael, de Mehujael nikuu tata nuu Metusael,
de Metusael nikuu tata nuu Lámec.

¹⁹ De Lámec niyo uu tna ñasi'i-de: in-ña nikunani Adá de inka-ña nikunani Silá. ²⁰ De ña'a nani Adá niskaku-ña in se'e je nikunani Jabal. De maa-de nikuu xi'na tee je nikundito kiti de nikata'u-de kue'e xiin-de-di na-di, de sini xi'na maa-de nisa'a-de ve'i jiin ñii kiti nuu kuu kava-de. De ore kua'an tuku-de jiin-di na-di kajenu-de ve'i-de de kaje'en-de jiin, o nuu kajee-de je kusu-de kanakani tuku-de na-de ve'i-de. ²¹ De Jabal nikuneva'a-de in ñani je nikunani Jubal. De maa-de nikuu xi'na tee je nisa'a yaa jiin in yaa je nani “arpa” de sini nitivi-de in yaa je nani skili. ²² De inka ña'a Henoc, je nani Silá niskaku-ña in seyii je nikunani Túbal-Caín. De maa-de nikuu je nisa'a ndatiñu jiin kaa je nani “bronze” jiin “hierro.” De maa-de nikuneva'a-de in ku'va-de je nikunani Naamá.

²³ In kivi Lámec nikachi-de nuu nunduu ñasi'i-de Adá jiin Silá:

—Kuninai va'a na-lo je nakachi-li nuu-lo na-lo: Nije'ni-li in tee je nistuji lu'u, in tee suchi je nije'e siki-li. ²⁴ Nuu tee je ka'ni Caín ndo'o-de ujia jino nu, suu je ka'ni lu'u kundo'o uni xiko jia'un uu jino.

Se'e uni Adán jiin Eva

²⁵ De Adán nikixi tuku-de jiin ñasi'i-de de maa-ña niskaku-ña in se'e-ña je nikunani Set. De nikachi-ña:

—Yaa-Ndioxi nije'e tuku-ya
inka se'e nuu-li je nakuiñi-i nuu
se'e-li Abel je nije'ni Caín.

²⁶ Sini Set niyo in se'e-de
je nikunani Enós. De nde kivi
yukuan nikakeje-de
nikanakuetu-de na-de nuu
Yavé Yaa-Ndioxi.

Síki se'e se'e chani Adán

5 ¹ Ya'a kuu in tutu nuu inde sivi se'e Adán je
nani Set jiin sivi se'e se'e chani Set. Ore nisa'a
Yaa-Ndioxi tee, nisa'a-ya je kuu natu kaa maa-ya
kaa, ² de nisa'a-ya tee de ña'a de nisa'ii-ya-de
na-de. Kivi je nisa'a-ya-de na-de nikachi-ya:

—Kunani-de na-de ñayiví.

³ Adán inde-de in ciento oko uji kuiya ore
nikaku se'e-de je nikunani Set je nindaku ndí'i
natu kaa maa-de. ⁴ Ore niyo se'e-de ya'a, Adán
nikuteku-de una ciento kuiya ka, de niyo inka ka
seyii-de de sesi'i-de jiin ñasi'i-de Eva. ⁵ De sukuan
Adán nikuteku-de iin ciento oko uji kuiya ore
niji'i-de.

⁶ Set inde-de in ciento u'un kuiya ore nikaku
se'e-de je nikunani Enós. ⁷ Ore niyo se'e-de ya'a,
Set nikuteku-de una ciento ujia kuiya ka, de niyo
inka ka seyii-de de sesi'i-de sini. ⁸ De sukuan Set
nikuteku-de iin ciento uji uu kuiya ore niji'i-de.

⁹ Enós inde-de kuun xiko uji kuiya ore nikaku
se'e-de je nikunani Cainán. ¹⁰ Ore niyo se'e-de
ya'a, Enós nikuteku-de una ciento jia'un kuiya ka,

de niyo inka ka seyii-de de sesi'i-de sini.¹¹ De sukuan Enós nikuteku-de iin ciento u'un kuiya ore niji'i-de.

¹² Cainán inde-de uni xiko uji kuiya ore nikaku se'e-de je nikunani Mahalalel.¹³ Ore niyo se'e-de ya'a, Cainán nikuteku-de una ciento uu xiko kuiya ka, de niyo inka ka seyii-de de sesi'i-de sini.¹⁴ De sukuan Cainán nikuteku-de iin ciento uji kuiya ore niji'i-de.

¹⁵ Mahalalel inde-de uni xiko u'un kuiya ore nikaku se'e-de je nikunani Jéred.¹⁶ Ore niyo se'e-de ya'a, Mahalalel nikuteku-de una ciento oko uji kuiya ka, de niyo inka ka seyii-de de sesi'i-de sini.¹⁷ De sukuan Mahalalel nikuteku-de una ciento kuun xiko jia'un kuiya ore niji'i-de.

¹⁸ Jéred inde-de ciento uni xiko uu kuiya ore nikaku se'e-de je nikunani Henoc.¹⁹ Ore niyo se'e-de ya'a, Jéred nikuteku-de una ciento kuiya ka, de niyo inka ka seyii-de de sesi'i-de sini.²⁰ De sukuan Jéred nikuteku-de iin ciento uni xiko uu kuiya ore niji'i-de.

²¹ Henoc inde-de uni xiko u'un kuiya ore nikaku se'e-de je nikunani Matusalén.²² Henoc nikuteku-de ndexe nita'u tiñu Yaa-Ndioxí de nisa'a-de ndi'i je kuni-ya. Ore niyo se'e-de ya'a Henoc nikuteku-de uni ciento kuiya ka de niyo inka ka seyii-de de sesi'i-de sini.²³ De sukuan Henoc nikuteku-de uni ciento uni xiko u'un kuiya.²⁴ Chi nikandijen-de ndexe nita'u tiñu Yaa-Ndioxí, de in kivi nikinaki'in-ya maa-de je kunde-de jiin-ya.

²⁵ Matusalén inde-de in ciento kuun xiko ujia kuiya ore nikaku se'e-de je nikunani Lámeç.

²⁶ Ore niyo se'e-de ya'a, Matusalén nikuteku-de ujia ciento kuun xiko uu kuiya ka, de niyo inka ka seyii-de de sesi'i-de sini. ²⁷ De sukuan Matusalén nikuteku-de iin ciento uni xiko iin kuiya ore niji'i-de.

²⁸ Lámeç inde-de in ciento kuun xiko uu kuiya ore nikaku in se'e-de ²⁹ je niskunani-de Noé chi nikachi-de:

—Ito'o Yaa-Ndioxi nisto'o-ya ñu'u, de nikachi-ya je ni in je taji-yo nuu ñu'u ya'a tuu kue'nu va'a de yukuan je vitna iyo-yo je satiñu ni'i xiin-yo nava koo je kaji-yo. De je siki jechala ya'a, ñu'u ya'a tuu va kundo'o ka sukuan de kue'nu va'a je taji-yo de tuu va kundo'o xiin ka-yo na-yo.

³⁰ Ore niyo se'e-de Noé, Lámeç nikuteku-de u'un ciento kuun xiko jia'un kuiya ka, de niyo inka ka seyii-de de sesi'i-de sini. ³¹ De sukuan Lámeç nikuteku-de ujia ciento uni xiko jia'un uu kuiya ore niji'i-de. ³² Noé inde-de u'un ciento kuiya ore nikaku uni tna seyii-de je nikakunani Sem, Cam jiin Jafet.

Illustration by Alice Paschal.